
REDACTIONEEL

Het rommelt in de jeugdzorg. Kinderen moeten (te) lang op psychische hulp wachten. De samenwerking tussen de Bureaus Jeugdzorg en de geestelijke gezondheidszorg (ggz) laat te wensen over. Ouders en kinderen worden door de gebrekkige samenwerking vaak onnodig van het kastje naar de muur gestuurd. Het aantal jeugdbeschermingsmaatregelen, waaronder ook de (voorlopige) ondertoezichtstellingen neemt toe. Verklaringen zijn vooral te vinden in de toegenomen aandacht voor jeugdproblematiek en de toegenomen alertheid van een ieder en in het bijzonder de professionals. Mogelijk is het zo dat deze toegenomen alertheid ertoe leidt dat men meer ernstige situaties op het spoor komt en niet zozeer dat er overhaast en onterecht wordt ingegrepen. Want de werkers in de jeugdzorg staan onder druk en kunnen weinig meer goed doen in de ogen van de kritische krantenlezer.

Met het presenteren van de nieuwe kabinetsprogramma's en plannen op het terrein van de jeugdzorg kwam ook de polemiek op gang. Er wordt gesproken over de 'betuttelparadox'. Toch is de praktijk hoopgevend. Laatst schetste een krant de werkwijze van het Centrum voor Jeugd en Gezin JONG in de Rotterdamse deelgemeente Hoogvliet. Vanaf de geboorte wordt het kind gevolgd. Behalve de gezondheid van het kind wordt ook de gezinssituatie waarin het kind opgroeit bekeken, inclusief de risico's. "Een kind dat veel verhuist, een suïcidale vader heeft of een ernstig zieke moeder, houden we hiermee goed in de gaten", zeggen ze in Rotterdam. "Zo kunnen we helpen en ingrijpen om erger te voorkomen". De vinger aan de pols houden en hulp bieden als ouders hun verantwoordelijkheid niet meer kunnen nemen. Niemand over het hoofd zien. Waar kinderen in de knel komen mag de overheid de boel niet op zijn beloop laten. Betuttelen of verantwoordelijkheid nemen?

"Maar is het nu werkelijk zo slecht gesteld met de Nederlandse jeugd, de samenleving en de verschillende instellingen die zich bezighouden met zorg aan jongeren en gezinnen?" vraagt **Ivonne van de Paddt**, redactielid van SP, zich af in haar artikel *'En wat doen we met de kinderen? Jeugd, jeugdbeleid en behandeling van jongeren met problematisch gedrag.'* In haar artikel geeft zij een overzicht van de verschillende ontwikkelingen in het jeugdbeleid, de kwaliteit van Justitiële Jeugd Instellingen en een op effectiviteit onderzochte behandelvorm voor jeugdigen die in aanraking (dreigen te) komen met justitie: de Functionele Gezinstherapie.

In West Friesland maakt men zich ongerust. Over het hoge alcohol en druggebruik van jongeren en over het verhoudingsgewijs grote aantal suicides dat er onder hen plaats vindt.

'Collectief samengevat. Ontwikkelingen in Jeugdpreventie West Friesland' heet het artikel van **Niek Kuijper**, Sociaal Psychiatrisch Verpleegkundige bij de deeltijdbehandeling van GGZ-centrum Westfriesland, en behandelt een projectvoorstel voor preventieve activiteiten gericht op jeugdigen met psychiatrische problematiek. Gesignaleerd is dat er een grote groep onbehandelde jeugdigen met psychiatrische problemen is en dat er niet altijd geld beschikbaar wordt gesteld voor preventieve activiteiten. Schrijnend is dat de rol van de GGZ binnen het voortgezet onderwijs tot een minimum is beperkt en amper nog gefinancierd wordt door het zorgkantoor. De bestuurders van West-Friesland hebben om een Regionaal Plan van Aanpak gevraagd, om vanuit een gezamenlijk initiatief verantwoordelijkheid te nemen.

Het derde artikel komt uit forensische hoek. In *'Maar ik ben niet gek'* beschrijft **Clemens Ruland**, SPV in opleiding en werkzaam als raadsonderzoeker bij de Raad voor de Kinderbescherming, de problemen bij het screenen van jongeren in de justitiële jeugdinrichtingen op psychiatrische stoornissen. Een groot aantal van de jongeren die in detentie verblijft heeft namelijk een psychiatrische stoornis. De bij de jonge gedetineerden betrokken onderzoekers en hulpverleners herkennen de psychiatrische problematiek nauwelijks, met alle kwalijke gevolgen van dien. De auteur vraagt zich af welke bijdrage de SPV-en kunnen leveren om het proces van herkenning van de problematiek te verbeteren. Hij besluit zijn artikel met enkele nuttige aanbevelingen hiertoe.

Wim Kannekens, SPV bij Jellinek/Mentrum te Amsterdam, beschrijft in het artikel *'Schoolboeken zonder ezelsoren'* een ervaring uit de praktijk en concludeert dat je de mooiste (behandel) plannen kunt maken, maar dat de praktijk zich daar niet altijd naar voegt. Kannekens schetst een wijze van hulpverleners die niet nadrukkelijk probleemoplossend is. Het artikel gaat over de manier waarop een hulpverlener contact maakt met een familie waarvan een van de dochters schizofreen is. We kijken mee over de schouder van de hulpverlener, en zien hoe deze zoekt naar manieren waarop hij om kan gaan met de problemen die hij tegenkomt. Prachtige casuïstiek is het resultaat. Meer dan welkom in de verpleegkundige literatuur, waar helaas nog te weinig geschreven wordt over het werk op de werkvloer.

Arie Berg, bezocht met zijn zoon de foto-expositie 'Bang voor Bloemkool' in Het Dolhuys te Haarlem en bericht hierover. Op de expositie is een installatie te zien van foto's van Erik Christenhusz met begeleidende teksten van Maurice van Lieshout, die genomen zijn in het voormalige Paedologisch Instituut in Duivendrecht. Wij zijn er bijzonder verheugd over dat we ook toestemming kregen om enige foto's in SP af te drukken.

Gerard Lohuis, redactielid Sociale Psychiatrie, recenseert *Een kwetsbaar mens* van Cornelia van Well en *Leerboek Kinder - en Jeugdpsychiatrie* van Frank C. Verhulst. **Peter Braem**, redactielid Sociale Psychiatrie, recenseert *Handboek Suicidaal gedrag* van dr. C. van Heeringen (red.).

In nog een bijdrage van **Gerard Lohuis** ontmoeten we Henri, die teleurgesteld dat hij geen psychiater tegenover zich vindt, genoeg moet nemen met een SPV. De SPV denkt hierdoor aan de tandarts, waar hij heen ging als kind.

Paul Hemels neemt ons mee aan de hand van een Somalische vrouw met twee kinderen. Waar moeten ze naar toe?

Ivonne van de Padt was aanwezig bij het congres in Hoorn over dit Regionaal Plan van Aanpak, waar door veel belanghebbende partijen gebrainstormd werd. In 'Uit den Lande' vindt u haar verslaglegging. Niek Kuijper was een van de sprekers.

Onno Kastelein
Peter Braem